

Hra na demokracii

Po rezignaci předsedy vlády Petra Nečase, jehož sekretářka byla obviněna z řady deliktů (např. zneužívání vojenského zpravodajství k soukromým účelům) se dosavadní vládní pravicová koalice dohodla na nové premiérce¹ a posbírala v poslanecké sněmovně podpisy 101 poslanců, kteří podporují dosavadní vládu pod jejím vedením. Tu by podle jejich názoru (na základě ústavních zvyklostí) měl prezident jmenovat do úřadu. Vláda by s novou premiérkou by měla vést zemi až do příštích voleb v květnu příštího roku. Prezident se však po jednání se všemi parlamentními stranami rozhodl jinak: jmenoval nového premiéra Jiřího Rusnoka, který by měl sestavit překlenovací vládu odborníků, která by měla zabezpečit zejména sestavení státního rozpočtu a nestrannost při vyšetřování probíhajících politických kauz. O spolehlivosti dosavadní vládní většiny 101 hlasů vyjádřil své pochybnosti; stanovisko strany LIDEM se mění den ze dne².

Stanovisko dosavadní koalice obhajoval plamenně ministr financí - podle něho jednal prezident v rozporu s ústavou, neboť „vůle parlamentu“ je v demokratickém státě rozhodující a prezident by ji měl respektovat. Ministr Kalousek ovšem nevnímá skutečnost, že poslanecká sněmovna má mezi voliči jen minimální důvěru (kolem 10%), podobně jako dosavadní vláda. Není divu - volby do poslanecké sněmovny jsou podle slov prezidenta³ v podstatě „podvodem na voliče“. Volič dostane do schránky soubor kandidátek asi 20 politických stran na kterých je natištěno celkem asi 1000 jmen osob, které nezná. Tito lidé zpravidla veřejně nevystupují a jejich hlavní „předností“ je oddanost své straně. Pokud jde o volební programy jedná se (až na čestné výjimky) pouze o marketinkový tah. Program většiny aktérů je totiž stejný - chopit se moci, dosadit na důležité posty své lidi a upravit „penězovody“ tak, aby se vyhovělo kmotrům. Proto dosud nebyl uveden do praxe *Zákon o úřednících*, jehož zavedení po nás požaduje Evropská unie.

Exministr vnitra (a bývalý poslanec za ČSSD) Karel Pecina, který je jmenován na stejný post i ve vznikající Rusnokově vládě, prozradil v jednom rozhovoru, že většina členů Poslanecké sněmovny vlastně „nic nedělá“: za vysedávání ve sněmovně berou plat cca 58 tisíc. Je to vlastně jakási odměna za věrnost straně, která je nominovala. Není divu, že mnozí poslanci jsou touto rolí frustrováni a dochází k různým teatrálním výstupům a excesům, k případům opilství apod.⁴ Většina poslanců má také různé „vedlejšáky“. Není divu, že se pak zarputile brání rozpuštění sněmovny; příště už nemusí být zvoleni.

Zákon o přímé volbě prezidenta, který byl přijat až po mnohaletém naléhání veřejnosti, je určitým průlomem do našeho dosavadního „mafíánského kapitalismu“⁵. Přímou volbou prezident může otevřeně vyjadřovat své názory a nemusí přitom brát ohled na ty, kteří ho (za úplatu) volili nebo na své zaměstnavatele či chlebodáře. Snad proto jsou prezidentovy aktivity mnohým trnem oku a objevují se „politologické“ studie kritizující přímou volbu hlavy státu. Autoři podobných studií jsou buď někým placeni, nebo si nevšimli toho, že nedávná volba prezidenta byla po letech opět určitým závanem demokracie a oživila zájem veřejnosti o politiku⁶.

Éra „neoliberalismu“ Václava Klause, kdy se „neviditelná ruka trhu“ považovala za všeobecně platný princip, doufejme končí. Stát musí vést lidi oddaní základním principům a

¹ Dosavadní předsedkyni sněmovny Němcové

² Expremiér Nečas prohlásil nedávno „politický obchod“, tj. podplácení poslanců za „normální součást demokracie“. Co dostali poslanci za své podpisy?

³ Viz projev Miloše Zemana v Senátu

⁴ Jeden poslanec se např. při hlasování vyjadřoval zpěvem - jeho případ měla sněmovna řešit jako případ nekázně (od toho se pak upustilo).

⁵ Jedná se, tuším, o slova Václava Havla

⁶ Co vlastně politologové studují a jak své koncepce ověřují?

ideálům. Na principu trhu se žádný stát neudrží. Posledních cca 20 let po „Sametové revoluci“ (která byla jejím aktérům „ukradena“) bylo vlastně pokračováním doby „normalizace“, kdy zemi vedli lidé, ochotni popřít sami sebe, lidé „bez páteře“, jak zpíval Karel Kryl⁷. „Ti kdo kradli po léta, dnes dvojnásobně kradou“. Není divu, že náš stát se v posledních letech zadlužil. Štafetu je třeba předat těm, kteří jsou ochotni pro náš stát poctivě a nezištně pracovat.

V Davli, 2. července 2013

Jan Matys

⁷ Ten byl, jako přesvědčený Čechoslovák novými poměry velmi znechucen